

— Bog ti daj večni mir in večna luč ti naj sveti! Na veselo svidenje nad zvezdami! —

Kanonik dr. Iv. Križanič.

Mili darovi, nabrani za prebivalce ljubljanske škofije, po potresu poškodovane. I. Dekanija Maribor na l. Dr. br. Maribor-stolnica fl. 8445, Maribor (cerkev sv. Alojzija) fl. 766, mariborski gg. bogoslovci fl. 1804, g. prof. dr. Sedlaček v Mariboru fl. 5—, Maribor-predmestna fara fl. 3213, Sv. Peter pri Mariboru fl. 50—, Sv. Barbara blizu Vurberga fl. 550, Sv. Marijeta pri Pesnici fl. 30—, Selnica fl. 27—, Kamnica fl. 3350, Sv. Križ nad Mariborom fl. 13—. II. Dekanija Celje. Celje (mestna cerkev) fl. 7932, (nemška cerkev) 1776, (sv. Jožefa cerkev) fl. 50—, (mestni duhovniki) fl. 5287, Gotovlje fl. 750, Žalec fl. 32—, Galicija fl. 1005, Griže 26—, Sv. Peter v Savinski dol. 25—, Polzela 61—. III. Dekanija Kozje. Kozje fl. 5—, Sv. Peter pod Sv. gorami fl. 20—, Podsreda fl. 512, Podčetrtek fl. 2050, Sv. Vid pri Planini fl. 5—, Olimije fl. 7—, Dobje 5—, Pilstanj fl. 20—, Buče fl. 10—, Polje 1508, Zagorje fl. 550, Preborje 10—, Planina fl. 5—. IV. Dekanija Dravsko polje. Hoče fl. 2985, Cirkovci fl. 30—, Sv. Lovrenc na Drav. polju fl. 10—, Sv. Janž na Drav. polju 10—, Slivnica fl. 33—, Fram fl. 10—. V. Dekanija Braslovče. Braslovče fl. 50—, Vransko fl. 24—, Sv. Pavel v Savinjski dolini fl. 40—, Šmartin na Paki fl. 4251, Sv. Jurij pod Tabrom fl. 4152, Sv. Andraž nad Polzelo fl. 30—, Gomilsko fl. 750, Reka fl. 814. VI. Dekanija Konjice. Konjice (v cerkvi nabr.) fl. 5587, (po vaseh nabr.) 4417, (križevska družba za Vodice in Repnje) fl. 17—, Prihova fl. 16—, Čadram fl. 33—, Loče 45 fl., Sv. Kunigunda na Pohorju fl. 22—, Žice fl. 796, Skomarje fl. 588, Stranice fl. 12—, Kebej fl. 6—, Sv. Jernej fl. 25—. VII. Dekanija Velikanedelja. Velikanedelja fl. 2843, Ormož fl. 40—, Središče fl. 18—, Sv. Miklavž pri Ormožu fl. 2690, Svetinje fl. 1240, Sv. Tomaž pri Vel. Nedelji 21—, Sv. Bollenk na Kogu fl. 10—. VIII. Dekanija Jarenina. Jarenina fl. 5370, Sv. Jakob v Slov. gor. fl. 20—, Sv. Ilj v Slov. gor. fl. 3818, Svičina fl. 1604, Sv. Jurij pri Pesnici fl. 552, Spodnja Sv. Kungota fl. 8—. IX. Dekanija Sv. Lenart v Slov. gor. Sv. Lenart v Slov. gor. fl. 50—, Sv. Rupert v Slov. gor. fl. 26—, Sv. Trojica v Slov. gor. fl. 70—, Negova fl. 40—, Sv. Benedikt v Slov. gor. fl. 24—, Sv. Ana na Krembergu fl. 36—, Sv. Jurij v Slov. gor. fl. 31—, Sv. Bollenk v Slov. gor. fl. 28—, Marija Snežna na Velki fl. 1710. X. Dekanija Ljutomer. Ljutomer fl. 15—, Sv. Jurij na Ščavnici fl. 20—, Sv. Peter pri Radgoni fl. 40—, Sv. Križ pri Ljutomeru fl. 32—, Malanedelja fl. 1337, Sv. Anton v Slov. gor. fl. 17—. XI. Dekanija Marenberg. Marenberg fl. 5—, Brezje fl. 12—, Muta fl. 550, Pernice fl. 2—, Sv. Ožbalt fl. 6—, Sv. Jernej v Radvanji fl. 150, Sobota fl. 5—, Remšnik fl. 15—. XII. Dekanija Maribor na d. Dr. br. Sv. Magdalena fl. 4750, Lembah fl. 24—, Ruše fl. 50—, Sv. Lovrenc v Puščavi fl. 2422, Sv. Marija v Puščavi fl. 30—.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Vez gorice.

(Dalje.)

Trsje v gorici pa povezuje: b) na kolje. Velike stroške in skrbi dela gospodarju kolje; vendar pa najlepša gorica ima žalosten obraz brez zadostnega kolja. Dober vinogradnik bi moral kolja imeti za eno leto naprej pri-

pravljenega, da se lepo posuši in da ga imaš drugo leto k redu pri kopi, ko ga najlože k trsu postaviš. Nekateri velijo na zimo iz gorice odnesti kolje, naj bi nepotrebno ne prhnelo v zemlji. Pa po naših mislih kolje najhujše trpi spomladi in jeseni v mokri zemlji ob deževju; ko je zemlja pa zmrznjena — po zimi pa ne. Trs tudi po zimi svojo podporo potrebuje, da ga sneg ali ljudje ne polomijo; zato gospodar trgavcem zapoveduj, da ti kolje, če treba, stavijo o trgatvi. Kolje iz gorice odnesti ali na kup v gorici naložiti bi le tačas kazalo, ako si jeseni rez opravil. Da bo kolje dalje trpežno, ga v ognju opali ali s tērom namoči; tako se ga mokrota manje prime, in bo trikrat trpežnejše, kakor sicer.

Tudi je treba, da si dobro in trpežno kolje oskrbiš. V sili rabijo vinogradniki na ubožnih krajih vrbovo kolje. Vrba je puhlo in slabo drevo, zato tudi vrhov kol ne more kaj prida biti. Rad se sloči, zlomi in hitro zagnije. Pa boljše nekaj, kakor nič; zato si vrbe pod gorico okoli zvirnečine nasadi ali za potokom, da boš vsaj za silo podpreti mogel svoj trsek, ki težko drži velike grozde. — Boljše je kolje iz neroda ali akacije (trna). Ta trn rad in bujno raste, ima precej trd les, ki ti vsako tretje leto daje dobro kolje. Ako imaš prostora, nasadi ga, pa ne blizu njive ali gorice, ker korenine daleč poženejo, iz njih pa novo steblo sredi gorice ali njive priraste, ter se tako močno zaplodi, da ga težko kdaj več izkrčiš popolnoma. Sicer pa je prav dobro drevo: bučelicam daje cvet dobro pašo, kolarjem pa les obilno denarja, in gospodinje tudi rade porabijo dišeče cvetje za okusno cvrtje.

Navadno rabimo kolje iz smreke, kalano ali žagano. Žagano pa se rado prelomi, če ga nekoliko močnejše hočeš v zemljo utrditi. Zato žaganega kolja radi ne kupujemo; tudi kalano ni vsako dobro ali trpežno; bolj ko je belo, slabejše je, ker ima malo smole in brž sprhni. Tako je kolje iz hojke. Boljše je kolje iz bora, ki se na svoji rudeči barvi hitro spozna; samo da ga pretanko kalajo, kakor bi ga hoteli za spalnice porabiti. Ob Dravi na koroški železnici je mnogo koljarjev, ki kolje delajo in z njim barantajo ali tržijo. Nabašejo si splav ter se po Dravi premikajo mimo Maribora, Ptujja proti Završu in Bog vé, kam na tuško mejo. Ti plavičarji nam veliko dobroto učinijo, ko nam kolje pred nos pripeljejo; sicer se nam drago dozdeva po 9—12 gld., pa njihov trud in potroški še brž plačani niso. Po železnici pa je pošiljatev nekoliko dražja; ali pri velikem nakupu še le najcenja ali dober kup. Ako hočeš kolje imeti, obrni se do g. Martini v Marenbergu, g. Pahernika v Vuhredu, do g. J. Mecingerja v Vuzenici, do g. J. Pernata v Dravburgu, in mnogo drugih; oni ti bodo kolje poslali, če je treba v Ljutomer, Središče ali Brežice. Če si ob Dravi, vzami celi splav za 120 gld.; kar eno leto ne porabiš, si za drugo prihrani ali pa mejašu prodaj. Prakolje ali kratko in odprhnelo kolje pa naj viničar porabi, ker rado gori.

Močna podpora za z grozdem obložen trsek je nadalje tudi kol iz starega hrasta. Hrasti so nedaj bili kinč naših logov; mnogoteri ljudje so si to ime prisvojili za svoje rodovinsko ime ter so se zaradi svoje moči začeli imenovati in pisati: Hrastnik. Le po krivem so si Nemci za svojo odliko zbrali hrast, hrastov list in pa želod, kakor da bi le na Nemškem svinje gonili v žir. Slovenci razločujemo dve vrsti hrastja: pravi hrast (*quercus pedunculata* ali pa *qu. senili flora*) in pa cer (*quercus cerris*). Pravi hrast ima svojo prednost po sadu in lesu. Hrasta ne podiraj, dokler je zdrav. Ko pa mu drobovina začne gniti, mu pokaži sekiro, jezer zobov — žago, drugače ga še podrl ne boš. Če ga ne moreš prodati, naredi si kolja za svojo gorico, ki ti bo

trsek podpiralo svojih 15 let. Mladega hrasta ali cera ne sekaj, ker ti dá dobro nastelj, oziroma gnoj. In le želeči bi bilo, da bi gospodarji svoje golečine v logih zopet z želodom nasejali.

Najzlahtnejši pa tudi najdražji kol je iz kostanja. Dober gospodar vse prej poseka, predno se zdravega rodnega kostanja loti. Sicer kostanj povsod ne raste in želi nekoliko višji prostor, da more črez druga drevesa gledati. Najdemo ga navadno na gorah blizu gorice, kate- tere ljubi in ž njimi tekmuje. Kadar namreč gorice zelenijo, poganja tudi kostanj, kadar one cvetejo, tudi ta omamljivo zadisi, ko one dozoriijo, se tudi kostanjeva ježica razpoči. Kostanji so sploh priljubljena jed, ki se z moštom mora zaliti, dasiravno so težko prebavljivi; kuhani pa še celo škodljivi takim, kateri imajo prhka pljuča. Les pa je grozno trpežen. Jezerka takega kolja stane 17 gld., pa ga še dobiti ni. Le okoli Makolj še se v množini nahaja. Le kadar gorici senco dela ali prepir med mejašema, ali kedar je že votel ali slabe in pozne sorte, tedaj kostanj posekaj; drugače pa naj raste, ker daje dobro nastelj, masten žir in dragi promet. Naša dva kostaničarja razpošljeta tega sadu za 5—6 jezer goldinarjev vsako leto križem sveta. Posebno dragi so rani kostanji ali kvatrški. Gospodarji, gojite jih!

(Konec pril.)

Sejmovi. Dne 1. junija v Poličanah (svinjski sejem), na Slatini in na Starih sv. gorah. Dne 4. junija v Ločah, Mozirju, Laškem trgu, Ljutomeru, Radgoni in Marenbergu. Dne 5. junija na Ptuj in v Imenem (svinjski sejem). Dne 6. junija pri Sv. Heleni na Slivnici, v Račah, pri Sv. Marjeti ob Pesnici, pri Mali Nedelji in na Bregu pri Ptuj. Dne 7. junija v Kapelah blizu Brežic in na Spod. Polskavi (svinjski sejem).

Dopisi.

Iz Gotovelj. (Poročilo) XVII. občnega zbora društva »Kmetovalec«, ki se je vršil dne 19. maja t. l. Zborovanje se je pričelo ob četrti uri popoldne. Ljudstva se je zbralo v kljub slabemu vremenu veliko. Predsednik, g. Tone Goršek, pozdravi vse navzoče in otvori zborovanje. G. J. Belé prav praktično podučuje o gojenju in važnosti ameriške trte. Govor g. Iv. Kača je bil zanimiv. Priporočal je namreč, kako naj bi kmetje krmili in zdržavali govejo živino, katera je pri nas zelo zanemarjena. Gosp. predsednik se nato v imenu društva gosp. govornikom zahvali. Iz društvenega poročila pa smo slišali sledeče: udov šteje društvo 10 častnih, 5 ustanovnih, 62 rednih in 95 podpornih, vkup 172 udov. Odbor društva je imel tekom leta 6 odborovih sej, v katerih je razpravljaj in sklepal o vsakovrstnih zadevah. Dalje sta se vršila tudi pretečeno leto 2 občna zbora. Kakor se je tudi že po časnikih poročalo, priredilo je tudi društvo »Kmetovalec« preteklo jesen dokaj imenitno sadno razstavo. Dohodke je imelo društvo preteklo leto naslednje: letnine in ustanovnine se je nabralo 69 gld. 77 kr. Dohodki društvenega orodja 8 gld. 35 kr.; g. dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, je poslal 40 kron s prav lepim pozdravom, za kar se mu v imenu društva srčno zahvaljujem. Stroškov je bilo to leto 75 gld. 19 kr. Vseh dohodkov do imenovanega zbora bilo 557 gld. 37 kr. Stroškov pa 554 gld. 76 kr.; ostanek v blagajni 2 gld. 61 kr. Društvo ima tudi precej lepo knjižnico z okoli 300 knjigami ter mnogo časnikov vsakovrstne vsebine. Društvena drevnica se je povečala zopet za 700 drevesc ter šteje sedaj okoli 3 tisoč, večidel že cepljenih drevesc. Pri volitvi novega odbora

je bil zopet izvoljen večinoma stari odbor in sicer: Tone Goršek predsed., Anton Cilensek predsed. namestnikom, Davorin Antloga tajnikom, Franjo Baš blagajnikom, Ivan Zupanc tajnik. namestnikom in knjižničarjem, Franjo Vizovišek blagajnikov. namestnikom in nadzornik društvenega orodja, Andrej Antloga, Blaž Brinovec in Radoslav Baš odbornikom. Tudi poštene zabave se ni manjkalo. Naš domači poet Fr. Vizovišek nam je deklamoval zopet svoje nove zabavne poezije, na kar mu je sledilo živahno odobravanje. Pevci »Sloven. katol. delav. društva« v Žalcu pa so nas prav povoljno zabavali s krasnimi pesmami. Zahvaljujem se tem potom vsem dosedanjim sodelovateljem in podpornikom ter prosim, da bi tudi znanprej društvu naklonjeni ostali. Ker namerava društvo prihodnje leto ustanoviti tudi ameriško trtnico, opozarjam vse domače ude in vinorejce, da se društva še zvesteje oklenejo, prosim pa tudi vse prijatelje in veščake vinorejce, da nas tudi v tem zelo potrebnem podjetju ne zapustijo. Davorin.

Iz Ribnice na Pohorju. (Protest) Lani je gospod c. kr. gozdar v Slovenjem Gradcu spoznal potrebo, da se sme iz gozda, kateri je lastnina župnijske cerkve sv. Jerneja v Ribnici, prodati nekaj dreves, ki so škodljiva mladim rastlinam. Taka drevesa je s privoljenjem višje oblasti c. kr. gozdar sam pokazal, da so se zaznamovala. Tukajšnji bajtar Blaže Lopert, kateri nima toliko svojega zemljišča, da bi pol vagana krompirja mogel na svojem nasaditi, pa vložil tožbo proti c. kr. gozdarju in cerkvenemu predstojništvu na c. kr. glavarstvo v Slov. Gradec, da je cerkveni gozd v mladi rasti in ga je škoda iztrebiti. Kje se je ta Lopert gozdarstva učil, da bo to bolj znal, kakor c. kr. gozdar? Morda takrat, ko je pri Hamcu močnik kuhal in po Ribnici ostanke od hiše do hiše beračil? Ako ta bajtar našo častito duhovščino črni, kakor da namerava gozd prodati, dela s tem čast. gosp. župniku res veliko krivico! Da bo pa ta bajtar nam branil cerkev povekšati, kar je močno potrebno, pa menimo, da ne bo slo. Mi pa spoznamo potrebo povekšanja cerkve, zato bomo tudi nekaj dreves iz cerkvene hoste oddali in Loperta zato ne bomo vprašali! Več faranov.

Iz Ormoža. (Velika Nedelja in nemški »fejerber«.) Mnogokrat smo poudarjali, da je gosp. Nadler človek velike energije. Prej se je tožaril vedno s kmeti ter jim pokazal svoje zobe, sedaj pa jih hoče osrečiti s »fejerberom«. No, da je imel pri tem namen, postati »hōpman« velikonedeljske garde, mu nikdo ne more zameriti, tudi mu ne bo nikdo oporekal zmožnosti, ker ni nikoli nosil »suknje bele« in »puškice nabasane.« Nadler je rojen za pravdanje, kakor za »fejerber-hōpmana«. Koga drugega pa bi tudi naj volili? Morebiti šepavega gospoda krčmarja? Ljudje si pripovedujejo dosta smešnic o njem. Ko so baje pri ekserciranju nekoliko prena-glo sopihali za svojim »hōpmanom«, zaostajal je ta krčmar, in njegov prednik drl se je na vse grlo: »Longsam, longsam, gosp. A. so malo betežni!« Da bi popravili utis teh slovenskih besed, upila je cela četa junaki: »Gut heil!« — Drugi gosp., kateremu bi radi preiskali »fejerberske« obisti, je trgovec Škvorec. Moramo v resnici reči, da živijo na svetu čudni in smešni ljudje. Jeden istih je tudi gosp. Škvorec. Živi se od slovenskih grošev, in vendar je bil on jeden glavnih bojevnikov za nemški »fejerber« ter si pridobil žalostno slavo slovenskega odpadnika. Moralo bi se mu samo nekoliko občutiti dati, koliko Nemcev šteje Velika Nedelja. Zdravilo za tega gospoda, kakor tudi za druge »fejerberske« obrtnike in krčmarje, bil bi ta moj nasvet: Noben zaveden Slovenec ne kupuj blaga, ne obiskuj krčem, ne dajaj dela nemškim »fejerberistom«, — potem bo isti kmalu pokopan! — Drugih članov »fejerbera« nočem danes več predstavljati.